

Svenska folkets fågelramsor

Sammanställda av Ingrid Norudde och SOF-net

BOFINK och LÖVSÅNGARE

"Snälla lilla mamma kan jag få gå på bio ikväll?"

Lövsångare i moll och bofink i dur. Det har jag lärt mej på lågstadiet i Kiruna.

Sophie Johansson

Ellen Hultman har samma "bioramsa".

De båda fåglarna sjunger likadant men bofinken är optimist och lövsångaren pessimist.

Lövsångaren slutar sin ramsa genom "fade out", d.v.s. dra ner volymen så som artister gjorde med dåliga 80-talslåtar när de inte orkade hitta på ett bra slut.

"Ååå lilla mamma, kan vi gå på bio idag?"

sjunger bofinken.

Per Schillander

Lövsångare: *"Snälla snälla mamma får jag gå på bio ikväll kl 10"*

Bofinken kör *"Snälla snälla mamma får jag gå på bio ikväll kl 10...kl 10"*

Mikael Svensson

"Snälla mamma, kan jag inte få gå på bio ikväll?"

Lövsångare

"Du ska då alltid ut och drälla"

Bofink

Sören Lindén

Lövsångaren sjunger:

"Snälla lilla mamma, kan jag få gå ut ikväll?"

Bofinken svarar:

"Skall du gå ut och springa i kväll igen, va?!"

Staffan Åkeby

"Si-Si-Si jag är en bolschevik"

Bofink

Erik Rosenberg

"Per, Per, Per i Östervik – kom hit!" Så låter bofinken i sydöstra Värmland.

Efter min svärfar Gunnar Stake i Degerfors som lärde sej den när han var liten.

Ingrid Norudde

Min morfar sjöng: *"titti brusevits"* om bofinken.

Det var i Svärtinge nära Norrköping.

Barbro Persson

"Se se se så vacker ja é"
säger bofinken.
Birgitta Gustafsson Wåhlander

"Ja ja ja ja jag är från Örnsköldsvik!"
Bofink. En av de ramsor jag fått från salige fågelgurun i Sundsvall, Nisse Lundmark.
Anders Arnell

... Och så lite dasshumor.
Bofinken: *"Sitter du, sitter du, sitter du i skogen å skiter du Fritiof lilla?"*
Betoningen ska läggas på ordet *skiter* för att strofen ska låta rätt.
Jan-Olof Carlsson

I Danmark säger bofinken:
"Der er ikke mer wc-papir med tryk på wc."
Sven Bødker

"Ett två tre fyra fem sex sju åtta nio tio judiska bud!"
sade bofinken enligt min fromma småländska mormor.
Ola Freijd

Bofink:
"Trilla nerför trappan – nu är jag här"
Jag har fått tipset på någon kurs (jag är lärare). Ramsan går hem hos elever för trappan liksom bofinkens läte går neråt. När fågeln har hamnat längst ner så säger den lite snopet *"nu är jag här"*.
Iréne Öberg, Töreboda

Bofink:
"Mamma, mamma, mamma varför kan inte jag få gå på bio?"
Mats Hjelte

Bofinken säger: *"Ja, ja, ja, ja ä från Jönköping ja"* eller nåt annat som passar när man är ute och guidar folk. Man frågar först om det finns nån smålänning eller östgöte i gruppen för då kan man lägga till t.ex. Norrköping eller annat.
Bofinken i Närke säger: *"Har du nu varit ute och ränt igen"* med betoning på 'ränt igen'.
Leif Sandgren

Lövsångare:
"Och vi som hade det så bra och så blev det så här."
Berättat av Runo Edholm under någon fågelvandring.
Georg Larsson

DOMHERRE

Domherren låter gärna höra sig när det är på väg att bli kallt.
Han ropar då antingen *"Jul, jul, jul . . ."* eller *"Snö, snö, snö . . ."*!

Gun Johansson

DUVOR: SKOGSDUVA TURKDUVA RINGDUVA

"Skogsturken ringer"

kan man använda som ramsa för att komma ihåg att skogsduvan har 2-stavigt hoande, turkduvan 3-stavigt och ringduvan 4-stavigt.

Ellen Hultman

Följande ramsor lärde jag mej i Småland, Jönköping, för att lättare kunna skilja de olika duvorna åt:

Skogsduvan – *"Gå då!"*

Turkduvan – *"Men gå då!"*

Ringduvan – *"Men gå då, ändå!"*

Steve Dahlfors

"Så kom, så kom." Skogsduva.

"Så kom då, så kom då." Turkduva.

"Så kom då, ändå. Så kom då, ändå." Ringduva.

Kristoffer Nilsson

"Ove, Ove, Ove" (Alla skogsduvor heter Ove, presenterar sej).

Uno Magnusson

"Skogis, skogis, skogis..." Säger skogsduvan.

Birgitta Gustafsson Wåhlander

Som ung hörde jag en ramsa där skogsduvan grälade på skatan:

"Du sju, ja tu."

Olle Nilsson

Variant av skogsduvans kuttrande från Brutuby i Vanda utanför Helsingfors:

"Du du, som tog mina sju sju, och gav dina tu tu."

Så klagar duvan på kråkan som stal duvans sju ägg och gav sina två istället.

Solveig Eriksson

Turkduva: *"Turkiet, Turkiet, Turkiet..."*

Lars-Erik Muhr i Karlskoga

"Kom Josef, Kom Josef"

sjunger turkduvan i Frösslunda på Öland.

Göran Dahlman

"Så gåå då.. så gåå då." Turkduva.

Jag hörde den här ramsan för första gången då jag lyssnade på en CD med fågelsång. Jag tycker att den är lite rolig och skickar den därför till er.

Anton Castelius, 12 år.

Jag visade för ringduvan att jag också hade en ring, men då skulle hon vara värre och svarade:

"Men ja har ju två, men ja har ju två"

Detta hände mej sommaren 2007, en rolig händelse.

Åke Jansson Degerfors

Ringduvan: *"Min älskling, du är"*

Fått från min västmanländske make.

Tina N i Kolsva

"Men RING då nån gång, men RING då nån gång!" säger ringduvan.

Lars-Erik Muhr Karlskoga

"Jag haar ju en ring..." säger ringduvan.

Birgitta Gustafsson Wåhlander

Ringduvan till kattugglan: *"Får jag dina sju, sju, får du mina tu, tu... du!"*

Uno Mählberg Karlskoga

Ringduva:

"Men gåå då nån gång"

Staffan Johansson

Från Göinge, Hässleholmstrakten. Ringduva:

"Du steker kokött, du steker kokött, gott".

Erik Persson

Jag fick lära av en trädgårdsmästare i NV Skåne på 60-talet att ringduvan talar till kråkan som rövat deras bo: *"Du tog sju för tu, din tjuv!"*

Peter Hylmö

Ringduva: Min mormor lärde mig den här ramsan.

"Du du du du,

som tog mina sju sju sju sju,

o la dit de tu tu tu tu."

Efter fabeln om skatan o ringduvan.

Uno Jansson

Ringduva:

"Jag vill ha smörgås. jag vill ha smörgås."

Vi kallade ringduvan för smörgås-fågeln eftersom den sa så.

Svante Gabrielsson

"Du tog min hustru du"

sa min mamma om ringduvan.

Mamma var född 1899 i Lidköpingstrakten.

Berit Arnell

"Du är tokig, du är dum."

Så säger ringduvan här hos oss i Västervik, men ramsan kommer med min man från Bergslagen i Västmanland
Helena

Ringduva:

"Du tog mina tu du."

Skäller på kråkan.

Roger Lindahl

En rolig historia fåglar emellan:

Någon gång i tidernas begynnelse ordnade Gud (för den som tror på det), att skatan skulle få lägga 2 ägg och duvan skulle få lägga 7 stycken. Skatan gick då till duvan och sa

– Tänk vilket jävla jobb att mata 7 ungar, skall vi inte byta!

–Okej, sa duvan bytt, bytt kommer aldrig mer igen.

Sedan den dagen sitter duvan i träden och ångrar sej och låter

"Sju sju mot tu tu"

Klaes Jaederfeldt

ENKELBECKASIN

I södra Småland hette pojke 'here' och flicka 'grebba' även ganska sent. Den här lilla historien hörde jag i trakten av Älmhult.

Man menade där att enkelbeckasinerna var ungmör som hamnat på glasberget och efter sin död flög omkring och ropade *"herarna, herarna, herarna"*. Då svarade från marken en annan beckasin (en ungarl kanske) *"grebba lilla grebba lilla"*. Rent ljudhärmande inte så tokigt faktiskt.

Många grebbor måste i gamla tider ha hamnat på glasberget med tanke på alla våtmarker som förr fanns i den trakten.

Leif Blomgren

GULSPARV

I skolan (tidigt 70-tal, mellanstadiet, Krylbo, Dalarna) fick jag lära mig att gulsparven sjöng:

"Give me bread and some more cheeeees"

Anita Callert

Klassisk är ju:

"sitt, sitt, sitt, sitt, sitt åskiiit"

variant på gulsparven

Tomas Carlsson

Gulsparven har i min hemtrakt, Anundsjö i Örnsköldsviks kommun, sagts sjunga:

"se, se, se, se, se, se shiit"

Därav har den fått det lokala namnet: *"Se-se-shiten"*.

Stig Östman

Gulsparven säger om man kommer från Jönköping (vilken jag inte gör):

"Vi-vi-vi-vi-visingsööö!"

Liselotte Wetterstrand W.

"1, 2, 3, 4, 5, 6, sjuuu!" Sett i någon fågelbok.

Ingrid Norudde

Gulsparven säger i en dikt av författaren Ingrid Sjöstrand:

"Allt kommer tillbaks igen."

Sven-G Hultman

"Fy på dig Nisse lille, fyyyyy".

Detta är väl också en klassisk variant på gulspurvssången.

Thomas Nilsson

Gulsparv (ursprung okänt):

"Bread and butter but no cheese!"

Peter Hylmö

"Bread and butter but no cheese" ... säger gulsparven i England.

Laila Linner

"Nu är sommaren snart sluuuuut!"

En ramsa som min mamma alltid förknippar med gulsparven. Lite sorgset.

Anette Magnstedt

"Ett, två tre, fyr, fem sex, sjuuuu...."

Jag är liten, jag är guuuuul..."

Fick jag lära mig om gulsparven lågstadiet på sent 80-tal, Hörnefors, Västerbotten.

Linda Sallinen

GRANSÅNGARE

Gransångaren tjarar på om *"salt sill, salt sill, salt sill"* hela tiden.

Ewert Nilsson

"Salt sill, salt salt sill sill sill, salt" osv

Lena Ulevik

GRÖNBENA

"jiff, jiff, jiff"

hört av Gigi Sahlstrand, familjedag med StOF

Karin Border

GRÖNSÅNGARE

Grönsångaren: Tag en tvåkrona av silver, snurra den på ett marmorbord och du har grönsångarens fallande trudelutt.

Peter Hylmö

Grönsångare: låter som ett mynt man tappar, snurrar fortare och fortare och till slut stannar.

Anna Hänninger

JÄRNSPARV

Järnsparven låter som att ta några bitar av järn (förr hade vi ettöringar av järn) och röra runt bland dem med fingrarna.

Peter Hylmö

KOLTRAST

Har en koltrast här hemma som nu för fjärde året i rad då och då i sin sång säger ”jophejdi!”
Har spelat in den och använder den som telefonsignal. Skickar med en MP3:a så ni själva får njuta av den sköna sången:

www.sofnet.org/apps/file.asp?Path=2&ID=3083&File=Jophejdi+7.mp3

Sten Cederquist

KRÅKA

Kråka 1: ”*Jag har ont, jag har ont, jag har ont.*”

Kråka 2: ”*Varå, varå, varå?*”

Kråka 1: ”*Där bak, där bak, där bak.*”

Roger Lindahl

KUNGSFÅGEL

”*Jag är minst, jag är minst, jag är minst i hela Sverige*”

Svar: Kungsfågel.

Maud Sjöberg

”*Lidl-Lidl, Lidl-Lidl, Lidl-Lidl, Lidl är så billigt*” annonserar kungsfågeln.

I själva verket brukar vi skämta om en mer kritisk ramsa om Lidl, men denna är lite snällare...

Jag och en annan ung skådarakamrat kom på denna förra sommaren.

Simon Larsson

”*Det går upp, det går upp, det går upp, och sen går det ner*” med fallande slutstrof.

Åke Jansson i Degerfors

MORKULLA

"Erk, Erk, Erk...Jovisst!"

Uno Mihlberg, Karlskoga

NÄKTERGAL

"Coming up, coming up, coming up!!"

säger Näktergalen tycker jag.

Erika Hagegård

ORRE

I Värmland säger orren:

"Mor koka gröten, blôrrelôppen, själv åt ho ôppen, blôrrelôppen."

Enligt min far, född 1898.

(Bokstaven ô är ett öppet ö, l är "tjocka" l.)

Lars Linder, Göteborg

PILFINK

"Sällvik, Sällvik" säger pilfinken där hemma.

Sällvik är efternamnet på vår granne och det var min 5-åriga dotter som tyckte att sången lät så.

Anna Hawkins

RED-EYED DOVE, AFRIKA

"I am a red-eyed dove"

Välkänd ramsa bland Afrika-farande ornitologer.

Tommy Tyrberg

ROSENFINK

"Pleased to meet you" säger rosenfinken.

Uno Mihlberg

Annika Lorin

och även från Benny Ahlnér som fick ramsan av en manlig skådare (idag 60–70 år) på Ås vandrарhem/Ottenby för 15 år sedan. Frågade om vi hört fågeln som ville träffas...

"Pleased to see you."

Den kanske kom från England.

Sune Gustafsson

"Nice to see you!"

Peeter Boldt-Christmas

"Glad to see you."

Runar Hortlund

”Se video”

Johan Broms, Örebro

”Köp en video!”

En av de ramsor jag fått från salige fågelgurun i Sundsvall, Nisse Lundmark.

Anders Arnell

”Skit i de du”

Jan Olof Svensson

SKRATTMÅS

Jag har en ramsa om skrattmåsen men den baseras på utseende och inte läte:

”Åh vad jag är glad, för jag har doppat huvudet i choklad.”

Linda Sallinen

SOMMARGYLLING

Det är visserligen inte på svenska men i Finland säger sommargyllingen:

”Kuha kiehuu” (= Gösen kokar)

Stefan Karlsson

STRANDSKATA

Strandskatan säger *”Kuubik, kuubik, kuubik....”*

Detta lärde jag mig som ung i SFU, Sveriges Fältbiologers Ungdomsförening.

Bengt Sandh

Strandskata: Man brukar ju likna dess läte vid *”kubiik kubiik”*, men bland öbefolkning jag känner i N Bohuslän säger man också *”tre ägg, tre ägg,”* eftersom man där noterat att den alltid (?) lägger just tre ägg.

Nils Abrahamsson

SVALOR: LADUSVALA, HUSSVALA

Ladusvalans ramsa:

”Det var en gång en flicka som tjänte hos en fruuuu

Då sa frun att jag stulit hennes silkesnystan och hennes saaax

Men hade jag stulit hennes silkesnystan och hennes sax

hade jag stoppat nystanet under hakan och saxen i min stjärt och sjunkit ned i havets djuuuup”

Ramsan kommer från sydvästra Finland från min mormor född på 1870-talet.

Agneta Hildebrand

På jämtska säger ladusvalan: *”Jungfru Maria ha skylt ma för och ha stöle silverskia sii.*

Tvi vale, tvi vale, it vare jee..”

Denna ramsa lärde jag mej av min far (född 1901)

Kjellrun Lindén

På Norsjömål, Västerbotten, sjunger ladusvalan (dialektalt namn: saxsålva) så här:

"Jungfru Maria ha vite me' för att i ha stöle saxa, men se vitt som i ha silkesmössa se je' int' he jig, se je' int' he jig".

Översättning: "Jungfru Maria har straffat mig för att jag har stulit saxen, men så sant som jag har silkesmössa så är det inte jag, så är det inte jag."

Björn Holmström

"Maria, Maria har sagt att jag har stulit hennes silkestrådsnystan, men Gud har förlåtit mitt huvud för hennes silkestrådsnystan och min stjärt såsom hennes saaaaaaax".

Denna sång, som svalan /torde gälla ladusvala/ sjunger, har min mor lärt sig av sin mor som i sin tur har hört den av sin mor. Mamma kommer från Kortjärvi by, Terjärv i Österbotten, Finland
Anders Bergman

Min man som var från Hällnäs i Västerbotten kunde dessa två ramsor, som avsåg samma fågel. Jag tror att det var ladusvala, men är inte säker. De löd:

"I fjol när ja for, va boa full me korn, i år när jag kom va det oppitt och utskitt på en breee".

(I fjol när jag for var boden full med korn, i år när jag kom var det uppätet och utskitet på en bräda), brädan avser väl utedasset samt

"I ladan i hö ligger pigor och drängar och klappas och kyssas och kyssas och klappas och jag, jag seree."

(och jag, jag ser det.)

Kan det vara rätt fågel? Man läser ramsan snabbt och betonar det sista ordet.

Birgit Rodin

Ladusvala.

"Mamma har sagt att inga stygga barn får röra meeej."

Detta är en ramsa som jag fick höra som barn av min gamle Far. Han var född 1920 på Kålland utanför Lidköping.

Conny Andersson

För länge sedan hörde jag en ramsa från en kusin.

Svalan: *"Jungfru mari se att i a stuli ge silversked men e då in nnt saaant."* (Dalmål)

Detta var på 50 talet när vi körde in hö..

Olle Larsson

I Västerbotten säger ladusvalan *"tjyfliip, tjyfliip"* som också är det dialektala uttrycket för pojkspoling eller pojkvasker.

Leif Sandgren

Hussvalan (ståbbsålva) sjunger på samma Norsjömål så här:

"Böigg e bo utan navar utan stavar bara neve deill navar."

Översättning: "Bygga ett bo utan borrh utan stavar bara näbben till borrh."

Björn Holmström

SVARTVIT FLUGSNAPPARE

”Kiwi kiwi chips kiwi kiwi chips kiwi kiwi”

säger den svartvita flugsnappare som är sugen på nåt gott men inte kan bestämma sej om det ska vara nyttigt eller onyttigt. (den har jag kommit på själv)

Ellen Hultman

”20-20-21-21”

hört av Gigi Sahlstrand, familjedag med StOF

Karin Border

SÄVSPARV

Läste på en engelsmans fågelblogg att man där säger att sävsparven säger

”Hello, hello, hello, piss off!”

Hampus

TALGOXE

”Här ska såås, här ska såås, här ska såås..... ”

sjunger talgoxen på våren.

Charina i Halland

När jag var barn (40-talet) så var talgoxen trestavig. Vi lärde oss att den sa:

”Var är du?”, med tonerna hög, hög, låg.

Numera är alla tvåstaviga och säger:

”Just här!”, med tonerna hög, låg.

Bernth Johansson

”Kyss en skit!”

... sjunger talgoxen i nordöstra Småland.

Björn

När jag var barn så sa min mor (hon är född 1915 i Närke) att talgoxen ropade på *”Edit”*.

Jerry Törnberg

När jag var liten så lärde min mammas sambo (Carl Wallbom) en liknelse rörande talgoxens sång.

”whiskey, whiskey, whiskey”

Stefan Ehrling

Talgoxen på våren:

”Vintern tö, vintern tö.”

Maria Frenne

Talgoxe:

”Titta hit titta hit jag är gul och svart och vit.”

Bra att lära elever när de ska känna igen de vanligaste fåglarna
Ing-Marie Göransson

Talgoxe:

”Tittut-tittut-tittut-tittut.”

Anna Hänninger

TALTRAST

Taltrasten i östra Jämtland (Görviksjön) säger:

”ta e 'kaku, ta e 'kaku sputt ti koppen o bryt i', bryt ii.”

Denna och fler ramsor på jämtska lärde mej min far (född 1901) och jag tror de är betydligt äldre än så.

Kjellrun Lindén

Karl jobbade som dräng någon mil från Ölme i Värmland. Året kunde ha varit 1920. Sista veckan i april var bonden bortrest över helgen så Karl hade ansvaret för att korna blev mjölkade. Efter att ha ordnat allt i ladugården på lördagskvällen så cyklade Karl till sin fästmö i Väse. Då kvällen blev sen, så tyckte Karin att det var lika bra att han stannade för att få några timmars sömn. Karl vaknade yrvaken och konstaterade att han försovit sej någon timma. Hälvete! Snabbt på med kläderna och på cykeln. Efter en kvart var han både svett och kissnödig, hoppade in i en dunge för att lätta på trycket. Det var då det hände. En fågeljävvel satt o pratade till honom. *”Tramp på du, du har långt hem, Tramp på du, du har långt hem”*. Karl blev både förbannad och snopen. Kastade några stenar mot fågeln, för att sedan trampa vidare. Detta berättade han för mej när jag var 13 år alltså 1958. Först några år senare förstod jag att **taltrasten** hade sjungit för honom. Åke Jansson, Degerfors

Bonden körde hem timmer i vårskogen. Han hade lastat på mycket och i en uppförsbacke orkade inte hästen. Då kom taltrasten med rådet *”Spänn för två, spänn för två”*. Bonden hade bara en häst och det talade han om. Svaret kom blixtsnabbt, *”Klyv'en, klyv'en”*.

Har läst den i en bok, kommer tyvärr inte ihåg vilken.

Kent Andersson

”Är du skitnödig gå och skit, är du skitnödig gå och skit.”

säger taltrasten. Min morfar lärde mig det på 50-talet i Östergötland.

Magnus Thelaus

Taltrasten säger förstås *”Metar du Ola, metar du Ola? Dra upp, dra upp, dra upp!”*

Catharina Sternudd

”Petter Erik, Petter Erik, Ska du meta fisk, ska du meta fisk? Fick du inget? Fick du inget? Tvitt fick du! Tvitt fick du!”

Marie Nedinge

En pojke hade stulit en kniv. På vägen hem envisades en taltrast med att säga *”kniv-tjuv, kniv-tjuv”*. Pojken började bli irriterad och frågade *”Vilken färg hade skaftet?”* varpå fågeln fortsatte *”bene-vitt, bene-vitt”*. Pojken tyckte då det var bäst att vända om och lägga tillbaka kniven.

(En gammal sedelärande historia från Norsjö, Västerbotten)
Björn Holmström

Taltrast:

”En tjyv, en tjyv, en tjyv...”

Roger Lindahl

I Vindeln, Västerbotten sa’ vi under min uppväxt att taltrasten talade om att
”Ja’ ha’ tappe en njiv; ja’ ha’ tappe en njiv. Hure sjein skjafte? Hure sjein skjafte? Bejnevitt, bejnevitt”.

(Översatt: Jag har tappat en kniv...Hur såg skaftet ut?...Benvitt, benvitt.)

Leif Sandgren

TAMHÖNS och TUPP

Hönsen säger: ”Plock upp stickor och kast upp på tak”

Tuppen: *”Upp alla nu nu, klockan är sju, sju”*

Berättat av min finska mormor.

Tina N Kolsva

”Koka kaffe!”

sa tuppen iallafall på 40-talet, enligt min småländska mormor.

Ola Freijd

Min mormor sa när vi var barn att när hönan värpt sa hon:

”Ägg, ägg, upp i tak.”

Den ramsan kör jag och min lillasyster ännu, nu 50 år senare när vi serveras ägg av varann.

Anders Kraft

TRÄDGÅRDSSÅNGARE

Detta är ingen ramsa men den är så klockren så jag måste ha med den ändå.

Var på utflykt med Degerfors Naturskyddsförening för många år sen. Ledare var Åke ”Föggel-Åke” Jansson och han lärde oss en fågel som jag aldrig glömmer sen dess.

”Trädgårdssångaren är en riktig pladderkärning och låter som ett gäng tanter på symöte.”

Ingrid Norudde

Skilj på trädgårdssångare och svarhätta:

Trädgårdssångaren har ett hastigt pjollrande,
svarhättan sjunger med klara flöjtande toner.

Peter Hylmö

TÖRNSÅNGARE

"Tycker du det, tycker du?" undrar törnsångaren.

Minns ej var jag fått den ifrån, säkert nån skådare på 70-talet.

Magnus Ullman

Törnsångaren säger: *"Backa och kör in i garaget"* med eftertryck på just garaget.

Leif Sandgren

ÄRTSÅNGARE

Ärtsångaren låter som att ta några gula ärtor i en liten ask och skaka den.

Peter Hylmö

Uppdaterad augusti 2009